

Groene erven liggen verspreid in het landschap

ADVIES RAPPORT OPENHEID LANDSCHAP DOOR AANLEG BOOMGAARD

COLOFON

Opdrachtgever

Verkooijen V.O.F.
Muilkerk 36b
Te Dussen

en Gemeente Altena

Betreft

Kornpad 3 te Dussen

Adviesburo

Reuvers Buro voor Groene Ruimtes
Wilfried Reuvers
Aelderstraat 70
7854 RS Aalden

Aalden, december 2019

INHOUD

- 1 INLEIDING
- 2 ONAFHANKELIJKHEID
- 3 BEZOEK EN ANALYSE LANDSCHAP
- 4 HISTORIE VAN HET LANDSCHAP
- 5 WENS
- 6 EFFECTEN OP HET LANDSCHAP
- 7 VERDERE TOEKOMST
- 8 KANSEN
- 9 CONCLUSIE

1 INLEIDING

De firma Verkooijen V.O.F. is van plan om een boerderij van 44 ha aan te kopen aan het Kornpad 3 te Dussen.

Deze koop kan alleen doorgang vinden als de grond rondom de boerderij gebruikt kan worden voor de aanplant van een laagstam boomgaard.

De betreffende percelen liggen in het bestemmingsplan 'Buitengebied gemeente Werkendam' (nu gemeente Altena) en hebben de aanduiding "Enkelbestemming Agrarisch". Met de voorgenomen aanplant van fruitteelt wordt voldaan aan de voorwaarden voor de agrarisch aangewezen gronden.

Voor de aanplant van de boomgaard is een omgevingsvergunning nodig. Een van de toetsingskaders hierbij is een onderdeel uit het gemeentelijke landschapsbeleid.

Er mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan het 'behoud van openheid' van het landschap.

Zicht vanaf Korn op de aanwezige boomgaarden, met links de bossen van de Kornsche boezem.

2 ONAFHANKELIJKHEID

Ons buro is bewust benaderd omdat wij ervaring hebben met landschappelijke inpassing en geen lokale en plaatselijke banden hebben.

Als lid van Nederlandse vereniging van tuin en landschapsarchitectuur hebben wij de mission statement van de NVTL als doel.

Het is de missie van de NVTL om, zowel op nationaal als internationaal niveau en in samenwerking met andere ruimtelijke disciplines, onze bijdrage te leveren aan een mooiere, betere leefomgeving. Als tuin- en landschaps architecten streven we daarbij naar een onafhankelijke, professionele vakbeoefening, waarbij we de verbinding met de maatschappij en onze verantwoordelijkheid vanzelfsprekend vinden.

NVTL / nederlandse vereniging voor
tuin- en landschapsarchitectuur

3 BEZOEK EN ANALYSE LANDSCHAP

Op 28 November is er een bezoek gebracht aan de locatie, er is bewust met niemand gesproken alleen geïnventariseerd.

Belangrijk om te vermelden dat het weer tijdens de inventarisatie niet heeft meegewerkt. Het regende volop waardoor het weidse zichtveld werd beperkt. Het slechte weer is goed te zien in de foto's die zijn gemaakt.

Het Kornpad 3 ligt in een redelijk open buitengebied, in de oksel van Korn en Dussen. De weidse openheid die je zou verwachten, kijkend op de topografische kaarten, is niet echt duidelijk aanwezig. Bestaande en verspreidt liggende “groene” erven, wat laanbeplanting, aanwezig bos en fruitteelt beperken de openheid. Met name in het gebied liggende bossen, ten noorden en noordwesten, de reeds aanwezige boomgaarden en de restanten van aanwezige maisvelden versterken dit beeld verder. Nabij de A27 en in het gebied tussen Korn en Dussen is er sprake van de aanwezigheid van veel laagstam boomgaarden. Tussen Korn en Dussen ligt hierbij de grootste concentratie laagstamboomgaarden.

Topografische kaart van de omgeving

Zicht vanaf de straat (hoger gelegen Korn) Bos en aanwezige boomgaard beïnvloeden de horizonbeleving.

Zicht op het achterliggende landschap vanaf de Muilkerk

Zich vanaf de Muilkerk (verderop) is er wel een openzicht naar het achterliggende landschap, die beïnvloed wordt door de nieuwe aanplant. Maar de horizonsbeleving blijft intact.

Zicht vanaf de Noordeveldseweg. De horizonbeleving is zeker anders aan de linkerzijde (door de aanwezigheid van boomgaard/ bossen) dan aan de rechterzijde. Waar de openheid intact blijft.

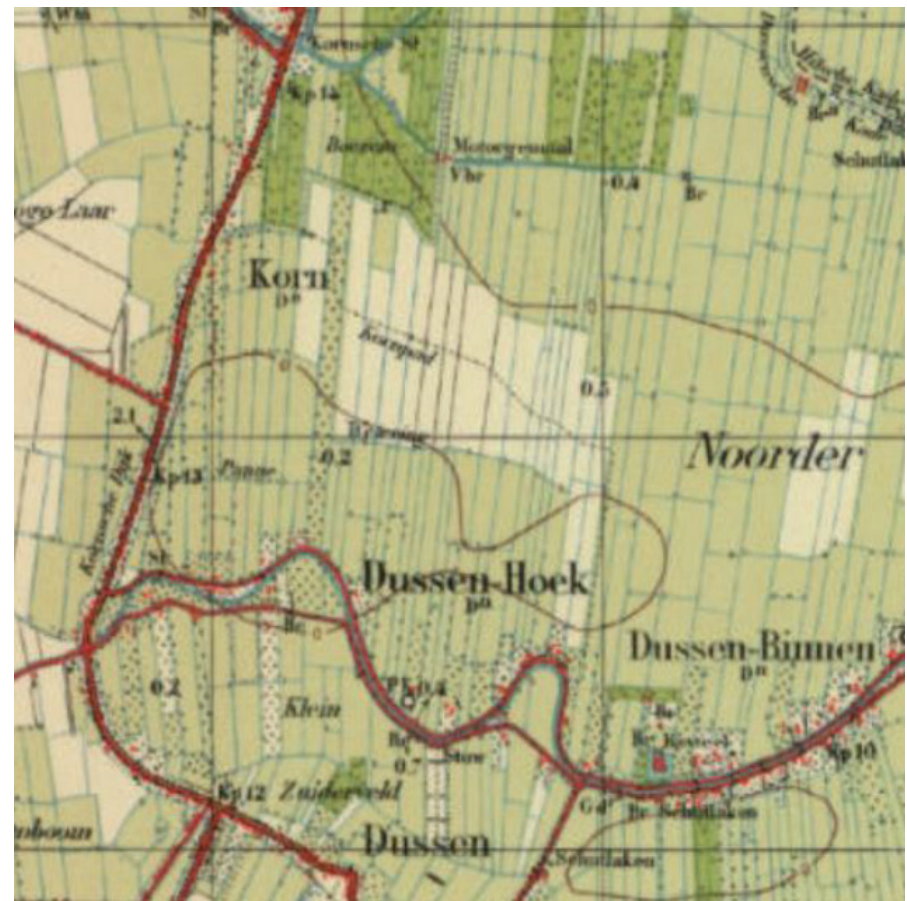

4 HISTORIE VAN HET LANDSCHAP

De eerste tekenen van bebouwing in deze streek waren rond 1200 (op de Rivierduinen)

Het plangebied zelf werd pas laat ontgonnen rond 1920/1940.

De reeds eerder ontgonnen gronden waren toen al in cultuur gebracht. Halverwege de vorige eeuw bestond het gebied rondom de planlocatie uit vele hoogstamboomgaarden, die eind vorige eeuw weer verdwenen zijn en gedeeltelijk vervangen door laagstamboomgaarden omzoomd met forse hagen.

Historische kaart van rond 1935. In de omgeving zijn de boomgaarden goed te zien. (stippen zijn boomgaarden)

5 WENS

De wens van de familie Verkooijen bestaat uit het omvormen van de landbouwgronden rond de boerderij aan het Kornpad 3 te Dussen, naar laagstamboomgaard (appels en peren).

Dit gewas zal ongeveer 3 meter hoog worden. De omliggende windschermen zullen ongeveer 3,5 meter hoog worden. Totaal zal er 44 ha aan laagstamboomgaard bij komen.

Locatie nieuw aan te kopen percelen

6 EFFECTEN OP HET LANDSCHAP

Het landschap rondom de planlocatie, op grote schaal gezien, is nu open. Deze openheid verandert alleen door de diverse maispercelen in de omgeving.

Op lokaal niveau valt het op dat het landschap een stuk minder open is.

Het gebied tussen Dussen, Korn en de noordelijke bosgebieden (Kornsche boezem) is het minst open landschap in de omgeving. Dit landschap is wat ouder en er zijn hier veel oude elementen aanwezig zoals wegen, erven en bossen (zie massa/ruimtekaart).

Rondom de locatie is een gedeelte die veel minder open is. Vanuit de nieuwbouwwijk van Dussen wordt het weidse zicht al belemmerd. Hier vormt de strook met lintbebouwing aan de de straat de Muilkerk, die doorloopt naar Korn een belemmering. Vanaf die weg gezien heb je maar af en toe vrij zicht op de planlocatie.

Echter, vanaf een ander punt in de omgeving gezien (hoger gelegen punt op de dijk tussen Dussen/Korn) zal de aanplant veel minder in beeld komen. De horizonbeleving (blauwe luchten) blijven intact. De hoogte van de aanplant staat niet in verhouding met de grootsheid van het gebied. Alleen als je direct naast de omsluitende hagen staat, belemmeren deze het zicht (zoals op het Kornpad reeds aanwezig is).

Gezien vanuit Dussen, vanaf de Noordeveldsweg, zal de aanplant zoals voorgesteld, wel degelijk het landschap lokaal “aantasten”. Doordat er een hoger gewas wordt aangeplant die jaarrond aanwezig zal zijn. In plaats van seizoensgebonden gewassen, zoals mais.

Noemenswaardig is dat de oostzijde van deze weg wordt aangeplant. De horizonbeleving van de oostzijde is al minder, door de aanwezigheid van de erfbeplanting en het bosgebied de Kornsche boezem op de achtergrond. Aan de westzijde van de weg blijft de openheid behouden en zal door de nieuwe aanplant nog worden versterkt.

Schets van de massa/ruimte in de omgeving, waarbij duidelijk te zien is waar openheid/ruimte ligt en wat het effect is op de openheid en zichtlijnen.

Deze schets (gezien vanaf de Noordveldseweg op het Kornpad) geeft aan dat het bestaande erf en het bos (aan de rechterzijde) bepalend zijn voor de horizonsbeleving. De windschermen aan weerszijden aan de weg zijn veel minder bepalend.

7 VERDERE TOEKOMST

Gezien de historie van het gebied zouden de plannen kunnen passen in de visie van het gebied

“Aanplant van boomgaarden” die eventueel in de toekomst weer verdwijnen. Het zijn geen permanente ingrepen. Na een functie verandering kan het landschap weer teruggebracht naar natuur (zoals rond het jaar 1850 aanwezig was) of agrarisch gebruik (wat vanaf 1940 aan de orde was).

8 KANSSEN..

Overige kansen, wat ook belangrijk kan zijn voor de omgeving, is dat het een grondgebonden bedrijf is en ook blijft.

De firma is een groot fruitteeltbedrijf, die meerdere percelen heeft. Door alle fruitteelt te concentreren naast het bedrijf wordt de “overlast” voor het verkeer op de Muilkerk beduidend minder. Deze smalle weg is niet gemaakt voor groot verkeer en minder verkeer is beter voor de bermen en omwonenden. Tevens zal de aanplant van laagstamfruitboomgaarden bijdragen aan de biodiversiteit in de omgeving. 44 Hectare aan fruitbomen zal veel meer biodiversiteit herbergen dan de huidige weilanden.

9 CONCLUSIE

Het voorgestelde gewas van 3-3,5 meter hoog zal leiden tot een aantasting van de openheid op lokaal niveau. Daarentegen wordt de weidsheid en landschappelijke openheid niet aangetast. Het beeld op de horizon, gezien vanuit de omgeving blijft vrijwel intact. Hierdoor zal de nieuwe aanplant geen hoog en belemmerend beeld vormen vanuit een groot landschappelijk beeld.

Kortom, er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan het 'behoud van openheid' van het landschap zoals vereist, in het toetsing kader van de omgevingsvergunning.

Een laagstamboomgaard past zeker in dit gebied met zijn historie van hoogstamboomgaarden.